No. 289. 1838.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Woensdag 5 December.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den December.

De stedelijke raad der hoofdstad heeft begrepen slechts 20,000 fr. als bijdrage voor de begrafeniskosten van den maarschalk *Lobau* te kunnen toestaan.

Gisteren is het lijk des maarschalks in eene met waskaarsen verlichte kapel voor het publiek ten toon gesteld. De kist is in het midden van het vertrek op eene estrade geplaatst. Aan het hoofdeinde ziet men de gravenkroon, den maarschalkstaf, de epauletten als opperbevelhebber der nationale garden; op het lijf de onderscheidene ordeteekenen. Vier officieren van den staf der nationale garden zijn aan de vier hoeken, neven hen een lansier, een grenadier van de linietroepen, twee leden der nationale garde, een van de infanterie, de ander van de kavallerie; twee priesters lezen gebeden. Het vertrek is geheel zwart behangen, afgewisseld door wapenbundels en driekleurige vaggen.

De raad is gisteren vergaderd geweest, om over den opvolger des maarschalks *Lobau* te beraadslagen, maar men is tot geen besluit gekomen. De maarschalk *Gerard* moet het opperbevel der nationale garden geweigerd hebben. Intusschen blijft men het voor noodzakelijk houden, dat zoo mogelijk een maarschalk, maar ook bijzonder een krijgsman van het onde leger, die waardigheid bekleede, ten einde de nationale garde zoo wel ontzag als vertrouwen in te boezemen, dat thans bij de pogingen onder de burgerwapening, om uitbreiding van het ressort te bekomen, te noodzakelijker geoordeeld wordt.

— De gisteren morgen overleden hertog *van Choiseul* had den ouderdom van 79 jaren bereikt; hij was de neef en erfgenaam van den minister van dien naam onder *Lodewijk XV*; voorts was hij pair, luitenant-generaal, aide-de-camp van den koning en gouverneur van de Louvre; onder de restauratie was hij tot in 1819 majoor-generaal bij de nationale garde. Hij laat slechts eene dochter na, de markiezin *de Marmier*. Zijn vermogen zou hij tusschen deze zijne dochter en zekere barones, met wien hij geleefd had, verdeeld hebben.

— Heden verspreidde men het gerucht dat de maarschalk *Moncey*, gouverneur der Invaliden, overleden was, doch zulks is onwaar bevonden. Daarentegen vernoemt men dat de generaal *de Brack* door eene zware beroerte is aangetast.

— Gisteren avond moeste men in de voetsteden St. Marceau en St. Antoine patrouilles, zoowel te voet als te paard op. Men denkt, dat de wederom verhoogde prijs van het brood aanleiding tot dezen voorzorgmaatregel had gegeven.

— Gisteren is de heer *Lamartine* weder in de hoofdstad aangekomen.

— De gewezen bevelhebber van de fransche scheepsmagt in den Levant, de schout bij nacht *Gallois*, is den 28sten l., aan boord der *Triton*, van Smyrna te Toulon aangekomen. De schout bij nacht *Lalande*, die den heer *Gallois* verving, heeft zijne vlag aan boord der *Hercules* gehesschen. Het linieschip *de Jena* wordt mede binnen kort te Toulon verwacht.

— Op het einde der beurs van gisteren verspreidde zich het gerucht, dat het gouvernement door middel van den telegraaf, de belangrijke tijding had ontvangen, dat *Espartero* zijne demissie als opperbevelhebber van het noorderleger had gegeven. Daar men het er voor houdt, dat het ministerie geen depeches meer openbaar maakt, wier inhoud voor de zaak der koningin nadeelig is, zal men de gewone berigten moeten afwachten, of dit gerucht zich bevestigt of niet.

— De jongste berigten uit Madrid gaan tot den 25sten l., doch behelzen nog weinig nader over de gebeurtenissen van Sevilie. In de gewone correspondentie leest men het volgend sombere tafereel van den tegenwoordigen toestand:

» Het is heden 25 Nov.; een zeer treurige zondag voor de bewoners van Madrid, na eene week die rijk in hoogstlottige gebeurtenissen voor de constitutionele zaak van Spanje geweest is; aan den eenen kant vindt men geen vaste hand meer, in staat en bereid om het schip van staat te besturen; aan den anderen kant ontvallen de schoonste gewesten van Spanje aan het gezag der koningin. Zo verklaart zich Andalusie nu voor onafhankelijk en wil de gemeene lasten van den oorlog niet meer dragen; en ongelukkigerwijs is het te vreezen dat dit verderflijk voorbeeld door andere gewesten zal gevolgd worden.

» De generaal *Cordova*, die nog eerzuchtiger dan *Espartero* is, ziende dat hij te Madrid niet meer kon uitblinken, had de vergunning gevraagd en verkregen om zich naar het zuiden van Spanje te begeven, zoo hij zeide, tot herstel van zijne gezondheid die door de staatkundige en door hem bijgewoonde gebeurtenissen der laatste jaren geleden had. Men was dusver van het denkbeeld, dat deze man, die groote administratieve en militaire bekwaamheid bezit, het ontwerp voedde om zich aan het hoofd van het rijkste gedeelte van Spanje te plaatsen en zich gewelddadig van het centraal gezag wilde afscheiden.

» Men vraagt, hoe het tegenwoordig mogelijk is om in Spanje te regeren, wanneer het oppergezag door de bevelvoerende generaals en de provinciale besturen miskend wordt. Zoo handelt in Katalonie de baron *de Meer* als heer en meester, en leent niet het minste oor aan de bevelen die van Madrid komen; in het noorden schrijft *Espartero*, van de oevers van den Ebro, als oppermagtig gebieder de wet voor aan de kroon en de ministers; in het koningrijk Arragon bouwt *van Halen* op en breekt af al wat hem al of niet aanstaat; in het zuiden, hetwelk aan de Koningin de middelen verschafte om de karlisten in het noorden te bestrijden, scheidt zich thans, door een dier gebeurtenissen, waarvan men alleen in Spanje voorbeelden ziet, met geweld van het koninklijk gezag af en verklaart zich onafhankelijk.

» Het valt gemakkelijk te begrijpen, dat het onder zulke omstandigheden hoogst moeijelijk wordt, om een bestuur te vormen, dat eenigen waarborg van duurzaamheid en zekerheid aanbiedt; de regentes wendt zich dan ook tot alle partijen en roept alle gevoelens ter hulp, om eene zamensmelting te verkrijgen, al moest die dan ook maar tijdelijk zijn. Arme *Christina!* Hoe zwaar en gevaarlijk zijn de lasten van een regentschap, dat zelfs den steun en de bescherming mist van de Souvereinen, die zich uwe bondgenooten noemen."

Uit de overige berigten uit Madrid blijkt, dat de hertog *van Frias* met der daad zijne demissie gegeven heeft, ten gevolge der gebeurtenissen van Sevilie. De koningin had, bij de reeds vermelde personen ook de heeren *Zumalacarregui* en *A. Gonzales* ontboden en om raad gevraagd. Te midden der heerschende verwarring werd nu den 25 of 26sten de generaal *Alaix* in de hoofdstad verwacht. Hij was de eenige minister, schoon hij zijne portefeuille nog niet aanvaard heeft, die nog bestond, daar de andere alle hunne demissie gegeven hebben. Sommige lieden hoopten dat deze generaal eene ministeriele combinatie zou kunnen bevorderen.

Van de zijde van het algemeen bestuur heeft men, met opzigt tot de gebeurtenissen van Sevilie, nog niets gedaan, dan een bevel gezonden aan den generaal *Cordova*, waarin de koningin, na haar leedwezen over zijn gehouden gedrag te hebben betuigd, hem beveelt het gezag in handen van den tweeden kommandant der provincie, *San Juanena*, over te dragen. Te gelijk zijn er depeches aan den generaal *Clonard* te Cadix afgezonden; het is waarschijnlijk dat deze depeches te Sevilie zullen worden opgehouden, gelijk aan het vorenstaand bevel wel niet zal voldaan worden.

De zittingen van de cortes, waar men nog over de artikelen van het adres beraadslaagt, zijn zeer onstuimig, zoodat de president *Isturiz* niet meeite de orde kan handhaven. De discussien zijn vruchtbaar voor personele aantijgingen en hatelijkheden. Even zoo gaat het in den senaat, waar de heer *Calatrava* tot de orde geroepen werd, omdat hij den generaal *Palarea* een tiran noemde en al de senateurs van Malaga wilde verjaagd zien.

De berigten uit Arragon blijven even treurig met betrekking tot de bloedige weerwraak der beide partijen in dit gewest. *Van Halen* blijft steeds op het zenden van versterking aandringen. Men heeft uit Madrid bevel gezonden aan *Espartero*, om een korps van 4000 man, dat onder bevel van den brigadier *Alesón* hem onlangs van het reserve leger werd toegevoegd, naar het leger van het centrum te zenden, maar *Espartero* heeft geweigerd daaraan te voldoen.

De eenige generaal die aan het gezag van het gouvernement van Madrid nog gehoorzaamt is de kapitein-generaal van Galicie,

provincie alléén zendt nog eenige middelen ter ondersteuning van het centraal bestuur. Men meent dat Spanje op den tegenwoordigen voet eene geheele ontbinding te gemoet gaat.

— Heden uit hoofde van den zondag geene fondsnoteering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den December.

Heden is alhier met militaire eerbewijzen plegtig ter aarde besteld het lijk van een der kweekelingen aan de Koninklijke Militaire Akademie, de hoog welgeb. heer *C. A. J. G. Baron van Aersen, Beijeren van Voshol*, heer van Triangel, Page van H. M. den Koning, in den jeugdigen leeftijd van nog geen zestien jaren, aan de gevolgen van een onvoorzien toeval, plotselijk overleden. Het lijk werd, behalve door de aanwezende betrekkingen des overledenen, naar de laatste rustplaats begeleid door de hoogere leeraren, de officieren, leeraars, en door de gezamenlijke kweekelingen der Akademie, alsmede door den heer generaal-majoor *de Gleseq* en deszelfs adjudanten, en de adjudanten van Z. Exc. den generaal *van Geen* (welke laatstgenoemde zich niet in de stad bevindt). Op de begraafplaats gekomen, werd het lijk des zoo vroegtijdig als onverwacht gestorven kweekelings, door een aantal zijner mede-kweekelingen, naar het graf gedragen, en daarna door den Wel-Eerw. Heer Ds. *van Gogh*, Leeraar der Akademie, boven hetzelve eene op de treurige omstandigheid allezins gepaste en treffende toespraak gehouden.

— Heden ten half twee ure zal de tweede kamer der staten-generaal vergadering houden. Vooraf zal de centrale afdeeling derzelve kamer bijeenkomen. Waarschijnlijk zal de centrale afdeeling in die zitting haar verslag doen omtrent sommige, bij de kamer aanhangige ontwerpen van wet, waaromtrent de beraadslagingen, in den loop der week, worden te gemoet gezien.

— In hunnen rang en ancienniteit zijn in de Oostindie overgeplaatst, bij het wapen der Ravalerie, de 1ste luit. van de afdeeling kurassiers no. 1, *A. L. Reysterborg*, de 1ste luitenant van het 4de bat. en de 2de luitenant van het 3de bat. artillerie nationale militie, *F. W. H. Kuyper's* en *A. W. van Haeften*; voorts zijn bij hetzelfde wapen derwaarts tot 2de luitenants benoemd, de wachtmeester-titulair van het korps rijdende artillerie, *C. R. P. Vrijburgh*; de sergeant-titulair van het 4de bataillon artillerie nationale militie, *G. J. M. van Reede van Oudshoorn*, en de sergeant van hetzelfde laatstgenoemd bataillon, *J. IJzenhoed Greevelink*; terwijl in hunne betrekkingen naar de Westindie zijn overgeplaatst, de onder-constructeur *H. Buys* en de titulaire onder-constructeur *P. F. Jansen*.

De luitenant op non activiteit *H. F. Prins* is weder bij de 1de afdeeling in actieve dienst gesteld.

— Bij koninklijk besluit is bepaald, dat over den jare 1830, ten behoeve der gemeenten Kantens, Middelstum, Uithuizen, Usquert, Leens, Ulrum, Wildervank, Zandt en Warffum, geene plaatselijke opcenten op de grondbelasting, en, wat de twee laatstgenoemde gemeenten betreft, daarenboven ook geene zoodanige opcenten op de personeel belasting zullen worden geheven.

— Een dezer dagen vastgesteld koninklijk besluit houdt in, dat aangezien er, bij de onlangs gedane inspectie der bedijkingen van den Zuidplas in Schieland, gebleken is, dat, ofschoon dezelve geene verontrustende teekenen opleveren, er nogtans, door de aanhoudende vochtige weersgesteldheid, en het gestadig afnemen des waters, aanmerkelijke scheuren in dezelve zijn ontstaan, zoodat het raadzaam geacht wordt aan die bedijkingen nog te doen aanvoeren en verwerken eene hoeveelheid van 9500 kubiek ellen vlietgrond tegen den prijs van 34 cents per kubiek el, door den aannemer van den vlietgrond bij de openbare aanbesteding bedongen.

— Naar men verneems, heeft het Z. M. behaagd aan de ingezetenen van Schokland, die zich in zulke kommervolle omstandigheden bevinden, eene gratificatie toe te staan.

— De kolonel *Bake*, directeur der 1ste artillerie-directie en van 's Rijks gieterij van metalen geschut, is, van wege het gouvernement, met eene bijzondere zending belast, naar Engeland vertrokken.

— Men verneemt dat Z. K. H. de Erfprins aanstaanden Woensdag te 's Gravenhage terugverwacht wordt. Z. K. H. was den 1sten dezer met de heeren *Bagelaar* en *Hazebonime* uit Stuttgart afgereisd.

— Men verneemt dat Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden Hoogstdeszelfs bijzonder genoegen betoond heeft over het dezer dagen in het licht gekomen nieuw volkslied *Oranje en Nederland*, vervaardigd bij gelegenheid van het vijf en twintig jarig feest der regering van Z. M. den Koning, op muzijk gebragt door den heer *J. Bertijn* van Amsterdam, en uitgegeven door de boekverkoopers *T. J. Wijnhoven Hendriksen* en *M. A. Belinfante* te Rotterdam.

— Uit Zeeland verneemt men dat de werkzaamheden ter uitbreiding der vestingwerken van het fort Bath, en van het 3de perceel der vesting Neuzen, nog dit saizoen zullen worden aangevangen. Ook verneemt men, dat het oorlogsgeschut en verder materieel, tot de behoorlijke wapening der forten te Breskens en Ellewoutsdijk, alsmede ter versterking der vesting Neuzen, dagelijks derwaarts worden vervoerd, om deze sterkten, des noodig, in geduchten staat van tegenweer te stellen.

— Uit Sliedrecht deelt men ons het volgende mede:

„Twee ganzen-jagers op het Bergsche Veld voor hunne stallen staande, ontwaren een arend. Men treft hem aan den regter-vleugel, en de koningsvogel tuimelt met veel geraas uit de lucht. Hem nabij gekomen vindende, slaat hij zijne nagels in de kleederen van een der jagers, waaraan hij zich zoo vast klemde, dat men zich te vergeefs inspande om hem daarvan los te krijgen. Om hem af te maken, stak men hem een wiehaak in de keel, waarop hij als een kleine hond begon te blaffen. Hij heeft eene lengte van 2 el 6 palm, de kleur van eenen kerkuil, zwarte oogen, zwarten navel, zwarte nagels, en tot de helft bezette pooten. Hij verschilt dus nog niet van den gouden arend."

— Naar men vernoemt zal aanstaanden donderdag, 's morgens ten tien uren, voor het provinciaal geregtshof van Holland, het door den boekhandelaar *H. G. Vervloet*, te 's Hage, ingestelde hooger beroep tegen het vonnis van de voormalige regtbank van koophandel te dier stede, waarbij dezelve zich competent verklaard heeft, en ten principale regt te spreken in het regtsgeding van den heer *Fievez*, tegen meergemelden boekhandelaar, ter zake van het door laatstgemelden uitgeven van een tijdschrift *de Iris*, onder gelijken titel en in gelijken vorm als dat der Heeren *Fievez*.

Het *Handelsblad* zegt heden met betrekking tot het door hetzelve gegeven berigt, in de tweede editie van deszelfs vorig nommer:

„Ofschoon wij geene bepaalde reden hebben om de waarheid der tijding te betwijfelen, welke sedert eenige dagen aan de prijzen onzer effecten eene zoo buitengewone opwaartsche vlugt heeft gegeven, en die wij ook gisteren uit Brussel medegedeeld hebben, meenen wij echter onzen lezers te moeten berigten, dat wij tot nog toe geene bevestiging derzelve, noch uit 's Hage noch uit Londen hebben ontvangen."

Volgens de brusselsche bladen zijn er gisteren te Brussel wederom met een koerier depeches uit Londen ontvangen, die men voor zeer belangrijk hield, omdat er een kabinetsraad op gevolgd was, welke langer dan drie uren had geduurd.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (3 *December*) genoteerd: Belg. 104½; O. Met. 107¼; Sp. Ardoin 16¼; Nap. n. 92¾; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100⅞. — Wissels op Amst. en Rott. dito achtste pCt. v. pop.

De brieven uit Londen tot Zondag morgen, gisteren met de *Batavier* te Rotterdam aangebragt, behelzen geen staatkundig nieuws.

— Door de stormen der laatste dagen is op nieuw, zoowel op het land als langs de zeekust, groote schade aangerigt. Onder anderen zijn op de kust van Essex vijf geladen schepen totaal verongelukt, waaronder drie aan een en denzelfden eigenaar, een reeder te Scarborough, behoorden. Uit Ierland zijn soortgelijke treurige berigten ontvangen.

Te Londen heeft, gedurende deze stormen, een voorval plaats gehad, dat als bewijs van bijzondere bewaring bij dreigend gevaar, vermelding verdient. Acht ijzeren schoorsteenen, die met elkander verbonden waren, zijn met een groot stuk muur door het dak van een huis gevallen en onder aan een trap nedergestort, waarop zich juist twee personen bevonden, van welke de een slechts zeer ligt en de ander geheel niet bezeerd is.

— Te Alexandretta in Syrie is een hevige twist tusschen den Egyptischen stadhouder en den Engelschen Consul aldaar uitgebroken, ten gevolge van een bloedigen twist tusschen de soldaten der beide natien, waartoe de beleedigingen aanleiding gegeven hadden, welke zich een egyptisch militair tegens den Consul had veroorloofd. Zoowel laatstgenoemde als de Consul van Frankrijk, die de Engelschen had willen te hulp komen, moest persoonlijk gewond worden, en zij hebben vereenigde klagten wegens het gebeurde naar Alexandrie opgezonden.

— Het egyptisch eskader lag den eersten November in de haven van Alexandrie; een deel van hetzelve was ontbonden. Brieven uit Alexandrie van den 1sten November verzekeren voorts, dat *Mehemed-Ali* Siut had verlaten om zijne reis naar Sennaar voort te zetten. De griekse consul *Positza* was de eenige diplomaat die hem vergezelde. De overige consuls waren van Alexandrie afgereisd en bevonden zich nog te Cairo.

J. J. JAMEZ Jr.

Confiturier en Banketbakker,

heeft de eer zijne vrienden te berigten, dat hij gelegenheid van SE. PEPPERKOEKEN, bij hem verkrijgbaar, SURPRISEN, WITTE LETTERS, als ook ROM- en LIQUEUR.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn voorhanden, een groot assortiment HOLLANDSCHE en FRANSCHE KINDERGESCHENKEN, met *geldeurde* en andere *Plaatjes*; FRANSCHE ENGELSCHE en HOLLANDSCHE ALMANAKKEN, ENGELSCHE VERWDOOZEN in onderscheidene soorten, van f 2— tot 25 Cent; dito TEKENDOOZEN van f 8— tot f 2—. Alles zeer geschikt voor SE. NICOLAAS-GESCHENKEN.

Des verkiezende, kan men aan en ander ter bezigtiging aan huis bekomen.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.